

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

ادیان شرقی غیرآسمانی: زرتشت

Lecture 06

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

مروری بر درس گذشته

• صابئه

- تعریف صابئه
- فرقه های معاصر و شخصیت های آن
- کتابها، افکار و عقاید
- تحریف صابئه و دلایل باطل بودن آن
- محل گسترش و نفوذ آن

مفردات درسی هفته ششم

- د غیر اسماني شرقي اديانو تعريف:
- د زردشتيت تعريف.
- تاسيس او مهم شخصيتونه يې.
- کتابونه، افکار او عقايد يې.
- د خپرېدو او اغېز حايونه يې.

الاديان والفرق والمذاهب

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

نتیجه درسی

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

- در آخر این جلسه، محصلان باید زردشتیت را منحیث یک دین، کتاب های آن و شخصیت های مهم آنرا با دلایل باطل بودن آن بشناسند.

فهرست مطالب

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

❑ تعریف ادیان غیر سماوی

❑ زرتشتیت

❑ تعریف زرتشت

❑ تاسیس و شخصیت های مهم

❑ کتابها، افکار و عقاید

❑ محل گسترش و نفوذ آن

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

تعریف دین غیر آسمانی

- تعریف دین غیر آسمانی:
- دین غیر آسمانی مجموعه افکار، عبادات، اخلاقیات و رسومی است که صبغه شرعی یا وحیانی نداشته صرف توسط بشر به میان آمده است.
- یا بعبارء دیگر: مجموعهء از نظام های است که توسط وحی ثابت نگردیده است.

معرفی دین زرتشت

□ **دین زرتشتی**، یکی از قدیمی‌ترین دین‌های توحیدی است که بر اساس آموزه‌های زرتشت یا (زردشت) بنیان‌گذاری شده است.

□ **تاریخچه و بنیان گذار:**

□ **زرتشت** (Zarathustra) یا (Zoroaster) بنیانگذار این دین است و به باورهای زرتشتیان، او در حدود 1000 تا 1500 سال قبل از میلاد به پیامبری برگزیده شد.

□ زرتشت در منطقه‌ای که امروزه ایران و افغانستان است، زندگی می‌کرد و آموزه‌های او به تدریج به سایر نقاط آسیای مرکزی و جنوب غربی گسترش یافت.

معرفی دین زرتشت

- همیشه میان **روشنایی** و **تاریکی** نبرد است و
- خدای روشنایی **آفریگار نیکی** است و خدای تاریکی **آفریگار بدی**
- **زردشت** پس از آمدنش **دست به اصلاح باورهای مردم خود** زد و آنان را به **یکتا پرستی** دعوت کرد
- آیین زردشتی تا **پیش از انقراض سلسله ساسانی ها** آیین رسمی ایران بوده
- در کتاب **گات ها** (سروده های زردشتی) نام زردشت **زرتاوشتره** آمده است به معنی **دارنده شتر زرد** یا **شتر نیرومند**.
- لقب او **سپیتمه** یا **سپیتمان** یعنی **سفید نژاد** بوده و گفته میشود **660** سال قبل از میلاد زیست داشته است
- در دین زردشتی، خداوند را **آهورامزدا** می نامند به معنی **دانای توانا**

کتاب های مقدس

• اوستا

- کتاب آسمانی زردشتیان اوستا نام دارد که به معنای **اساس و بنیان و متن** است
- این کتاب به خط و **زبان اوستایی** نوشته شده است که به ایران باستان تعلق دارد
- با **زبان پهلوی** و **سانسکریت** هم‌ریشه است
- به عقیده بسیاری از محققان،
- خط اوستایی در دوره ساسانیان پدید آمد و اوستا که **قبلاً در سینه‌ها حفظ** بود، به آن خط **کتابت** شد

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

کتاب مقدس

□ **اوستا** (Avesta) مهم‌ترین متن مقدس زرتشتیان است. این کتاب شامل گاتاها (Gathas) است که اشعار و آموزه‌های زرتشت را در بر می‌گیرد؛ و به زبان سانسکریتی است.

□ **اوستا** به چندین بخش تقسیم می‌شود، از جمله:

□ ویسپرد؛

□ یسنا؛

□ یشتها؛

□ که به موضوعات مختلف دینی، آیینی و اخلاقی پرداخته‌اند.

افکار و عقاید

- در آیین زردشت سه اصل وجود دارد:
 - **گفتار نیک**،
 - **پندار نیک**،
 - **کردار نیک**
- که مانند آن را در ادیان مختلف می‌یابیم.
- **احترام به آتش** به عنوان یکی از **مظاهر خدای روشنایی** و **افروخته نگه‌داشتن** آن و **انجام مراسمی خاص** در اطراف آن در معابدی به نام **آتشکده** مشخص‌ترین ویژگی این آیین است.
- همچنین **آبادانی**، **کشاورزی** (کشت و زراعت)، **دامداری** (گاو مالداري) و **شهرنشینی** مورد ستایش قرار گرفته است.
- احترام به **حیوانات**، همچنین **خوش رفتاری با مردم** نیز جای‌گاهی ویژه دارد.

افکار و عقاید

• هزاره‌گرایی زردشتی

• در هزاره‌گرایی زردشتی انتظار ظهور سه منجی از نسل زردشت مطرح است.

• این منجیان یکی پس از دیگری جهان را پر از عدل و داد خواهند کرد.

۱. هوشیدر، ۱۰۰۰ سال پیش از زردشت؛

۲. هوشیدرماه، ۲۰۰۰ سال پس از زردشت؛

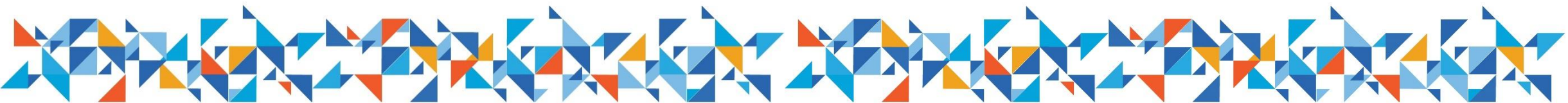
۳. سوشیانس (یا سوشیانت)، ۳۰۰۰ سال پس از زردشت که با ظهور او جهان پایان می‌یابد.

افکار و عقاید

• بقای روح

- زردشتیان به **جاودانگی روح** عقیده دارند.
- آنان می گویند روح **پس از ترک جسم** تا روز رستاخیز در **عالم برزخ** می ماند.
- همچنین آنان به **صراط، میزان اعمال، بهشت و دوزخ** معتقدند.
- **بهشت** آیین زردشت چیزی **مانند بهشت اسلام** است،
- ولی به خاطر **مقدس بودن آتش**، دوزخ زردشتی جایی **بسیار سرد و کثیف** است که انواع جانوران در آن، گناهکاران را آزار می دهند.
- ازدواج با محرمات.
- تجلیل از نو روز.

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

افکار و عقاید

□ **اهورا مزدا** (Ahura Mazda) خدای یگانه و خالق جهان در دین زرتشتی است.
او نماینده خیر، خرد و عدالت است.

□ **اهریمن** (Angra Mainyu) یا (Ahriman) نماینده شر و خشونت که ضد خیر است.

□ **اصول اخلاقی این دین بر :**

□ پندار نیک؛

□ گفتار نیک؛

□ کردار نیک؛ تأکید دارد.

□ **دوگانه‌پرستی**، که به معنای مبارزه بین خیر و شر است، در دین زرتشتی بسیار مهم است.

افکار و عقاید

- **دوگانه پرستی زردشتیان**
- مشخص نیست گرایش زردشتیان به **خدایان دوگانه** (خدای نیکی و خدای بدی یا خدای روشنایی و خدای تاریکی) **در چه عصری** آغاز شده است.
- در قسمت **گات‌های اوستا** که به خود زردشت نسبت داده می‌شود،
- **اهریمن** در برابر **خرد مقدس** صف‌آرایی می‌کند و **نه در برابر آهورمزدا** که خدای واحد و فوق پروردگاران روشنایی و تاریکی است.
- همچنین گروهی از زردشتیان به نام **زروانیان** در عصر ساسانی پدید آمدند که معتقد به **خدای یکتا به نام زروان** بودند و او را از خدای روشنایی و تاریکی برتر می‌شمردند.
- این فرقه پیروان بسیاری در ایران آن روز داشته است.

آئین ها و مناسک

□ **آتش** در دین زرتشتی اهمیت زیادی دارد و آتشکده ها مکان های مقدس عبادت به شمار می روند. آتش به عنوان نماد نور و پاکیزگی در نظر گرفته می شود.

□ **مراسم های مذهبی** زرتشتی شامل جشن های خاصی مانند:

□ **نو روز** که جشن سال نو است.

□ **مهرگان** و سده .

□ **تعمید** و آیین های تطهیر در این دین نیز دارای اهمیت است.

تأثیر ها و گسترش

- دین زرتشتی در دوران باستان در ایران و مناطق اطراف آن از جمله:
- آسیای مرکزی.
- و هندوستان، به شدت گسترش یافت.
- امپراتوری های هخامنشی و ساسانی از دین زرتشتی حمایت کردند و آن را به عنوان دین رسمی خود پذیرفتند.

تأثیر بر ادیان دیگر

□ آموزه‌های زرتشتی بر دین‌های دیگر مانند:

□ یهودیت.

□ مسیحیت.

□ و اسلام، تأثیرگذار بوده است.

□ چون برخی از مفاهیم مانند زندگی پس از مرگ، قضاوت نهایی و مبارزه بین خیر و شر در این دین‌ها مشابه آموزه‌های زرتشتی است.

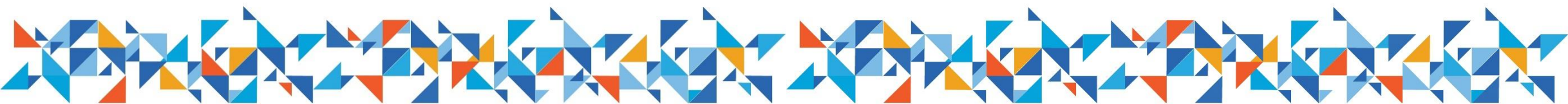

وضعیت معاصر

❑ پیروان دین زرتشتی در دوران معاصر عمدتاً (در هند با نام پارسیان) و ایران به زندگی ادامه می‌دهند. همچنین، جوامع کوچک زرتشتی در کشورهای دیگر مانند آلمان و آمریکا وجود دارند.

❑ زرتشتیان به حفاظت از فرهنگ و آیین‌های خود ادامه می‌دهند و با وجود کاهش تعداد پیروان، دین زرتشتی همچنان به عنوان یک دین مهم و باستانی در جهان شناخته می‌شود.

❑ دین زرتشتی به عنوان یکی از بنیادی‌ترین دین‌های تاریخ بشریت، تأثیرات عمیق و گسترده‌ای در تاریخ دینی و فرهنگی منطقه داشته و همچنان بخشی از میراث فرهنگی جهانی به شمار می‌آید.

محل گسترش و نفوذ

□ **ایران:** زرتشتی‌ها در دوران هخامنشیان و ساسانیان در ایران باستان نفوذ و گسترش زیادی داشتند.

□ **آسیای مرکزی:** مناطق وسیعی از آسیای مرکزی شامل بخشی از افغانستان و تاجیکستان تحت تأثیر آیین زرتشتی بودند.

□ **جنوب آسیا:** پس از فتوحات اسلامی، گروه‌های زرتشتی به ویژه در هند و پاکستان پناه بردند و به ویژه در **شهرهای بمبئی و پونا** به زندگی ادامه دادند.

□ این نقاط به عنوان مراکز اصلی گسترش و ادامه آیین زرتشتی در طول تاریخ شناخته می‌شوند.

محل گسترش و نفوذ آن

یوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

ارزیابی از درس امروز

- دین زردشتی از کجا نشئت گرفته است و چرا آنرا باطل شده می دانیم؟ دلایل آنرا توضیح دهید.
- افکار و عقاید زردشتی ها کدام ها اند؟

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

تشکر